En Son Dakika

3 KURUŞ

Günün en geç saatinde çıkar Halk Gazetesi

Sahibi ve Umum Neşriyat Müdürü
hakkı tarık us
Basıldığı yer:
VAKIT MATBAASI
Ankara caddesi VAKIT Yurdu

21
İLKTEŞRİN 1942
ÇARŞAMBA

Numara: 1125 *Sene: 4*
Tel: 23872 Posta kutusu: 214

Yeni ekmek kartları bugün tevzi birliklerine verildi

iki çeşit kartta da büyük, çocuk ve ağır işçiler vardır

Yeni ekmek kartları bu sabahtan itibaren tevzi mahallerine dağıtılmıştır.

Bu kartlar iki kısımdır, biri mahdut gelirlilerden devlet memuru olanlara mahsus olan kartlar, diğeri geliri mütehavvil olan kimselere mahsus kartlardır. Her iki çeşit kart da çocuk, büyük ve ağır işçi olmak üzere üç kısımdır. Serbest ekmeğin azamî 40 kuruştan satılacağı kuvvetle muhtemeldir.

Geliri sabit olan diğer vatandaşların da ucuz ekmek alabilmeleri için tetkikler yapılmaktadır.

Devlet bütçesinden maaş alanlar doldurmak mecburiyetinde oldukları beyannameleri bu ayın 26 sına kadar teslim edeceklerdir.

Sırbistanda ayaklanma

Alman Askerî Komutanı Bir Tebliğ Neşretti

Belgıradda da yeniden bir çok tevkifler yapıldı

Bern, 21 (A.A.) — Bazler Nachristen gazetesinin Budapeşte muhabiri, Belgradda yeniden bir çok tevkifat yapıldığını öğrenmektedir.

Bunlar bütün Belgrad gazetelerinde neşredilen Alman askeri komutanı general Baderin resmi bir tebliğile bildirilmiştir. Tevkiflerin sebebinin Sırbistanda bir ayaklanma teşebbüsüne başlanması olduğu söylenmektedir.

Belgrad gazeteleri ayni zamanda, her türlü grev hareketinin ölümle cezalandırılacağına ve cezanın derhal tatbik edileceğine ait Sırp hükûmetinin bütün memlekete şamil bulunan emirnamesini de neşretmektedir.

Bu Akşam

Sabit gelirlileri, işçileri, fakir Talebeyi de Unutmayalım

Yazan: *SADRI ERTEM*

ANKARA'da, İstanbulda ve İzmirde sabit gelirli vatandaşların, işçilerin de memurlar gibi ucuz ekmek tedarik etmesi için tedbirler alınmak üzere olduğu bildirilmektedir. Sabit gelirli vatandaşlar hakkında düşünülen tedbir hayat pahalılığının süratle inkişaf ettiği bir zaman da bilhassa İstanbulda bir çok vatandaşları memnun edecektir.

İstanbul vilâyeti hudutları içinde yaşıyan vatandaşların vaziyeti hakkında bir fikir edinmek için bu vilâyet nüfusunun meslek zümrelerine göre taksimini gözden geçirmek lâzımdır. Vilâyetin umumi nüfusu 883599 dur. Bu nüfusun yüzde 7 si ziraatle meşguldür. Yani 66.501 insan toprak mahsullerile meşgul olmaktadır.

Vilâyet nüfusunun yüzde 10,8 kısmı yani 95.203 kişi, taş, toprak, ağaç işleme, makine, kimya, dokuma, kâğıt ve tabı, deri, kösele, kauçuk, gıda, içki, tütün, elbise, elektrik, gaz, su ithal ve tevzi işleri ile meşguldür. Bunlara ihtisası muayyen olmıyan işçileri, muhtelif sanayide çalışanları, sanayi müesseseleri fen ve idare memurları ilâve edildiği takdirde sanayi faaliyeti tablosu tamamlanır.

Vilâyet nüfusunun yüzde 6.9 miktarı yani 61.297 kişi ticaretle meşguldür. Nüfusun yüzde 3,4 miktarı yani 29.885 kişi nakliye işile uğraşmaktadır. Vilâyet nüfusunun yüzde 7,7 si serbest meslek, umumi idarelerde ve hizmetlerde çalışmaktadır. Bunların miktarı 67.874 dür.

İstanbul vilâyeti nüfusundan 16.671 kişi ev iktisadiyatında ve şahsi hizmetlerde çalışmaktadır. Bunların umumi vilâyet nüfusuna nazaran nisbeti yüzde 1,9 dur.

İstanbul nüfusunun yüzde 61,8 i yani 546.168 kişinin ya, mesleği meçhul veya gayrimuayyendir yahut da meslekisizdir. İstanbul nüfusunun umumi tablosu bu şekildedir. Biz bu rakamları 1934 1935 statistiklerinden aldık. O zamandanberi bu rakamlar üzerinde bazı tebeddüller olmuştur. Fakat aradan geçen sekiz sene içinde bu rakamların işaret ettiği vaziyet tebeddül etmiş değildir. İstanbul nüfusu içinde en dikkate lâyık olan cihet meslekisiz olarak gösterilen yüzde 61,8 yani 546.168 kişidir.

Meslekisiz ve mesleği meçhul olanlar içinde 169.976 kişi erkekdir. Geri kalan yani 376.172 kişi de kadındır. Şehirde iş gören meslek sahibi olan ve yekûnları 46,073 tutan kadınlar buna dahil değildir.

Meslekisiz gösterilenler arasında çocuklar, mektep talebeleri dahildir. Şehrin bugünkü terkibi budur. Bunun normal bir şehir manzarası arzedip etmiyeceği ayrıca bir tetkik mevzuudur. Meslekisiz gösterilen kadınların hemen hepsi herhangi bir meslekte çalışan insanların kazancına ortaktırlar. Bu kadınlar ve erkeklerin bir kısmı ucuz ekmek vesikalarını alabileceklerdir. Bir kısmı da ticaret gibi, sanat gibi, nakliye işi gibi kârlı olan meslek sahipleri tarafından geçindirileceklerdir.

Burada yalnız sabit gelirleri ile geçinen ve kazançları hayat pahalılığı nisbetinde artmamış olan işçiler nazarı dikkati celbedecek bir haldedir. Sil müesseselerinde tek başlarına tahsil müesseselerinde te kbaşlarına tahsile devam eden ve gelirleri babalarının analarına memleketten gönderdiği birkaç paraya inhisar eden veyahut serbest sahada çalışarak hayatını temin eden gençler vardır. Bunların da işçiler gibi, sabit gelirliler gibi ucuz karne ile himaye edilmesi sanıyoruz ki yerinde olacaktır.

İstanbulda karne usulünün tatbiki başlanırken bu insanların unutulmıyacağını ümit ediyoruz.

Amerikadan Heryoya sempati telgrafı çekildi

Nevyork, 21 (A.A.) — Birleşik Amerika eski cumhurreisi Herbert Huver ile Amerikalı 24 yüksek şahsiyet, halen Fransada bulunan eski Fransız başvekili Heryoya sempati ve takdirlerini bildiren şu telgrafı göndermişlerdir:

"En acıklı ve en güç şartlar içinde gösterdiğiniz fikir istikbalini takdirle karşılıyoruz."

Telgrafı imza edenler arasında Birleşik Amerikanın Fransadaki iki eski büyük elçisi Valter Edge ile Villiam Bullitt ve Nevyork belediye reisi Laguardia ile Nevyork piskoposu Oven Yung bulunmaktadır.

Çin ordusunda ıslahat

Nankin, 21 (A.A.) — Nankin hükûmeti tarafından yapılacağı bildirilen askerî ıslahat tahakkuk ettirilmiştir. Harbiye ve bahriye nazırlıklarile başka askerî teşekküller bundan böyle siyasî icra kuvvetinin kontrolüne tâbi bulunduruluyacaktır. Vanşing Veyin başkanlığında bulunan askerî bir komisyon bütün Çin ordusunu idare edecektir. General Pao Sen Yuen harbiye ve amiral Ven Yuan Tao bahriye nazırlıklarında ve general Liu Yu Fen de kurmay başkanlığında kalmaktadırlar.

Döyçland'ın torpillenmesi

Stokholm, 21 (A.A.) — Döyçland Alman feribotunun torpillenmesi hâdisesi hakkındaki tahkikatın neticesinden sonra insanca katî kayıplar şu suretle tesbit edilmiştir:

Aralarında bir doktorla bir Alman teğmeni bulunan 15 kişi denize dökülmüşlerdir. Bundan başka dört asker gemide ölmüş ve iki asker de Trelleborgda götürüldükleri hastanede ölmüşlerdir.

Ölülerin sayısı, böylece 17 ye ve yaralıların sayısı da 18 e çıkmıştır.

Hâdisenin vukua geldiği Sassnitz - Trelleborg yolu üstündeki münakale yeni bir emre kadar durdurulmuştur.

Malmoe - Kopenhag feribotunun tekrar servise başlaması için gerekli tedbirler alınmıştır.

Taymis gazetesinin mühim bir makalesi

Sovyetler neden Hes'in muhakeme edilmesini istiyorlar?

Ruslar, müttefiklere muğber olmuşlardır ve Rus - İngiliz işbirliği daha faal hâle getirilmelidir

Londra, 21 (A.A.) — Hesin derhal muhakeme altına alınması hakkında ileri sürülen Sovyet teklifi, Taymis gazetesinin başmakalesine mevzu teşkil etmektedir. Gazete, evvelâ İngilizlerin bu talebi neden dolayı iskat edemediklerini sebeplerirle anlatıyor. Bir dava açılması için vücudu zaruri olan bütün deliller ancak harpden sonra elde edilebilecek ve binnetice dava şimdi İngiliz esirlerine karşı zalimane muamele edilmesini intaç eyliyecektir, dedikten sonra Taymis:

"Bu teklifi yapanlar, bunu biliyorlardı ve herhalde başka bir cevap beklemiyorlardu. Cümlesini ilâve ettikten sonra, bu teklifin neden dolayı yapıldığını ve teklifi ilham eden duyguların nelerden ibaret olduğunu dikkatle tetkik etmesini Britanya hükûmetine kuvvetle tavsiye etmektedir.

Taymis gazetesi, bu teklifi iki sebebe müstenit görmektedir. Gazeteye göre, evvelâ bu teklif, İngiltere ile Amerikanın harp mücrimleri hakkında Rusyaya danışmadan aldıkları kararı alelâcele ilân etmelerine karşı bir protesto teşkil etmektedir ki Taymis gazetesi bu kararı ağır ve tevakkisi kolay bir hata diye vasıflandırıyor.

Sonra gene Taymis gazetesine göre bu teklif, Britanya ve Amerika hükûmetlerinin, Rusyanın maruz bulunduğu tazyiki hafifletecek bir askerî şaşırtma hareketi yapmamaları dolayısile Sovyetlerde husule gelen sukutu hayalin ve tasvip etmemezliğin yeni bir alâmeti gibi telâkki edilebilir.

Taymis gazetesi, eğer İngiliz - Amerikan orduları müttefikleri olan Sovyetlerle ayni saftan Avrupa karasına faal mücadeleye girmiş olsalardı, Hesden bahsedilmiyecek olduğunu söylemektedir. Binaenaleyh bu gazete, Hesin şahsiyetinin ehemmiyeti olmadığını ve müttefikler arasında müzakere edilecek asıl mevzuun müttefiklerin kararlarını müessir kılacak tek strateji meselesi olduğunu tahmin ediyor ve diyor ki:

Bu hususta herhalde vahim noksanlar oldu. Bu noksanların Moskovada olduğu kadar açık Londrada da anlaşılmamış olması belki de İngiliz muhayyilesinin noksanından ileri gelmektedir.„

Taymis gazetesi, bu itibarla Londra ile Moskova arasında hattâ diplomatik sahada daha faal bir işbirliği tavsiye etmektedir. Gerçi ilk zaruri olan şey, stratejinin birleştirilmesi, ikinci zaruret emniyetin ve Avrupadaki iktisadî inkişafın tanzimi için müşterek plânlar yapılması olduğu söyleniyor.

Taymis yazısını şöyle bitiriyor:

"Alman harp kuvvetinin bütün ağırlıklarına mucize eseri olarak âdeta tek başına mukavemet eden büyük Avrupa devletlerile bir yaklaşma vücuda getirmelidir.„

Loyd Corc

Smutsun nutuk söyliyeceği celselerde

Avam ve Lordlar kamarası toplantısına riyaset edecek

Amsterdam 21 (A.A.) — İngiliz haberler ajansına göre Loyd Corç, general Smutsun nutuk söyliyeceği celselerde Lordlar kamarasile Avam kamarası toplantılarına riyasete davet edilmiştir. Loyd Corç evvelâ söz söyliyecektir. Çörçil daha sonra söz alacaktır. Halk, toplantıya kabul edilmiyecektir.

Bugün
Gazetemiz
4 sayfa

Alman tebliği

Kafkasyada kış

Sovyetler Taze kuvvetlerle hücuma geçtiler

Alman tebliğine göre hücumlar püskürtüldü

Berlin, 21 (A.A.) — Alman ordular başkomutanlığının tebliği:

Dün devam eden fena hava Kafkasya batısındaki çarpışmaları ehemmiyetli surette sekteye uğratmıştır. Müsait olmıyan şartlara rağmen Alman kuvvetleri, hava kuvvetlerinin yardımile, taarruzun devamı için gerekli yeni toprak kazançları elde etmişlerdir.

Stalingradda çarpışmalar devam etmektedir.

Topçu, hava karşıkoyma bataryaları ve hava kuvvetleri Volgada bir düşman gemisi batırmışlardır. Hava kuvvetleri gündüz ve gece Volga doğusundaki Sovyet hava alanlarile demiryol tesislerini ve taşıt hareketlerini şiddetle bombalamıştır.

Sovyetler Volga ve Don nehirleri arasında şimalden başlamak üzere taze piyade ve zırhlı kuvvetlerle şaşırtma taarruzlarına başlamışlardır. Bu taarruzlar cephemizin önünde erimiş ve düşman ağır kayıplara uğratılmıştır. 40 tank yokedilmiş ve büyük sayıda esir elimize geçmiştir.

İtalyan ve Romen kuvvetleri Sovyetlerin Don nehrini geçmek için yaptıkları teşebbüsleri önlemişler ve düşmana ağır kayıplar verdirmişlerdir.

MISIR CEPHESİNDE

Mısır cephesinde kuvvetli düşman hava teşkilleriyle şiddetli bir hava çarpışması olmuştur. Alman, İtalyan avcılarile hava karşıkoyma bataryaları bu çarpışmada büyük başarı elde etmişlerdir. Katî neticeler henüz malûm değildir.

Alman av-bomba uçakları Malta adasındaki hava alanlarına karşı taarruzlarına devam etmişlerdir.

Sovyet tebliği

Moskova, 21 (A.A.) — Sovyet tebliği:

Kıtalarımız 20 ilkteşrin gecesinde düşmala Stalingrad ve Mozdok bölgelerinde çarpışmışlardır.

Diğer cephelerde önemli hiçbir değişiklik olmamıştır.

* * *

Moskova, 21 (A.A.) — Cepheden Sovyet resmî ajansına gelen bir telgrafa göre, Mozdok bölgesinde Almanlar, kendi arkadaşlarının cesetlerine basa basa ilerlemeğe çalışıyorlar. Telgrafta şunlar ilâve ediliyor:

Sovyet kuvvetleri, düşmana ağır kayıplar verdirerek birçok taarruzlarını ve karşı taarruzları püskürtmüşlerdir.

(Doğu cephesine dair diğer (haberler 2 nci sayfamızda

Günün Manası

Yeraltı cephesi

Yazan: *BİR MUHARRİR*

TAYMİS gazetesi, Avrupanın işgal altındaki memleketlerinde Almanya aleyhine gizli gizli çalışan, arada bir canını dişine takıp tedhiş hareketleri yapan halkın mücadelesine "Yeraltı cephesi„ adını veriyor muş.

İşgal altına girdikleri günden beri Norveçte, Holandada, Belçikada, Fransada ve Yugoslavyada bombalar patladığını, işgal orduları kumandanlarının polisve emniyet erkânının vurulduğunu, hattâ Yugoslavyada olduğu gibi çete harpleri ve baskınları yapıldığını biliyoruz. Bunların hepsi bastırılıyor, fakat biri bastırıldıkça başka bir yerden yenisi patlak veriyor. Bu tedhiş hareketlerini yapanların hepsi memleketlerinin selâmetini düşünen insanlar değildir: Kimi komünist, kimi farmason, kimi siyonist, kimi de başka çeşit iç politika ihtirasları ile bulanık suda balık avlamak istiyenlerdir. Avrupa denilen ve dünyanın bütün fikir, ideal, menfaat, fitne ve fesat unsurlarile tıka basa dolu barut fıçısı içinde tam bir sükûn ve âhenk aramak nafile olur. Sulh devirlerinde bile buna benzer suikast, baskın, sabotaj ve türlü kargaşalık hareketleri eksik değildi. Bunların şimdi işgal kuvvetlerini hayli şaşırttığına ve yorduğuna şüphe yoktur. Fakat Taymisin "Yeraltı cephesi„ adını verdiği bu dağınık tedhiş hareketleri tek bir plândan ve teşkilâttan, tek bir cephe vahdetinden mahrumdur. Hiç şüphesiz bu yeraltı cephesi ikinci bir cephenin yerini tutamaz.

Taymisin de yazdığı gibi bu yeraltı cephesi, ancak Avrupada ikinci bir cephe açıldığı zaman ona yardımcı olabilir; o zaman muhtaç olduğu silâhı, parayı ve teşkilâtı da elde ederek hatırı sayılır bir kuvvet haline gelebilir. Fakat unutmamalıdır ki Avrupada, işgal altındaki memleketlerde ikinci cephenin taraftarları olduğu gibi aleyhtarları da vardır. Bunlar da karşı taraftan teşvik ve yardım görebilir, ikinci cephe hareketine mukavemet gösterebilirler. Akıcca işgal altındaki memleketlerin hükûmetleri de bunlardandır.

Açılıp açılmıyacağı veya ne zaman açılacağı hâlâ münakaşa edilen ikinci cephe bu yeraltı cephesine bel bağlıyamaz. İkinci cephe ancak kendi kuvvetine güvenebilir. Faraziye safhasında kalan bu teşebbüs, günün birinde muvaffak olup da mihver ordularını sarsmağa başlarsa yeraltı cephesinden kıymetli yardımlar görebilir. Ondan evvel bu cephe daima yerin altında kalmağa mahkûmdur.

Eden'in Süveyş kanalı hakkında demeci

Londra, 21 (A.A.) — Hariciye nazırı Eden bugün Avam Kamarasında, Süveyş kanalı merkezinin işgal altındaki Fransada bulunması ehemmiyeti olmadığını, çünkü kumpanya müdürlüğünün aslık Paristeki merkezin elinde bulunmadığını fakat Londradaki idarecilerin tarafından temin edildiğini söylemiştir. Mihver devletleri kanal kumpanyası hareketlerine hiç bir şekilde nafiz olamamaktadır. Mısırdaki İngiliz kara ve deniz mamurları kanalın müdafaasile ilgili her türlü tedbirleri almağa memurdur.

Eden, kanal idarecilerinin çok dürüst davrandıklarını ilâve etmiştir.

Beyaz denizde ingiliz-Rus bahriyelilerinin dostluğu

"Ok Britanya,, şarkısı, İngiliz bahriyelilerinin ağzından düşmüyor. Bu şarkının mevzuu, biri Rus, biri İngiliz olan iki pilotun harp arkadaşlığını tasvir ediyor

ANGLO-SAKSON gazetelerinin yazdıklarına göre, İngilizlerle Rusların arasından su sızmıyormuş. İttifak, harpte beraberlik, onları öyle kaynaştırmış ki.. deyme gitsin. Son zamanlarda, Londra gazeteleri, İngiliz payitahtında tekrar çıkmıya başlıyan komünist gazetesile komünist mecmuasının ikinci cephe istemelerine, aşırı tenkidlerine içerliyorlar, ama Çörçil, Stalinin hatırı için bu gürültüyü hoş gördükten, İngiliz işçileri de o gazetelere sempati gösterdikten sonra, ne yapabilirler?

Bakınız.. bu dostluktan bir manzarayı Anglo Sakson gazeteleri nasıl tasvir ediyorlar:

* * *

İNGİLİZ - RUS BAHRİYELİLERİ ARASINDA KARDEŞLİK

İNGİLİZ bahriyelileri, Beyaz denizdeki Sovyet limanında bulunan Rus bahriyelilerile kardeş gibi geçiniyorlar. İngiliz harp gemilerinin zabitleri, efradı, limandaki "Sovyet Donanma Evi" nin teklifsiz misafirleridir. Orada eynanan tiyatrolara, verilen konserlere gidiyorlar ve sinemaları Ruslarla birlikte seyrediyorlar. "Donanmaevi" şimdi yalnız Rus filmi değil, İngiliz, Amerikan filmleri de gösteriyor.

Hele Ok Britanya" şarkısı, müttefiklerin şimal donanmasında ağızdan düşmüyor. Bu şarkının mevzuu İngiliz pilotu Jimi ile Sovyet pilotu Serjin harp arkadaşlığını tasvir ediyor. Şarkı rusçadır ve Rus bahriyelilerinden Rodyonofun eseridir. Şarkı rusça olduğu halde, İngiliz bahriyelilerinin de çok hoşlarına gidiyor. Büyük Britanya kıralılık donanmasına mensup zabitlerin, bu şarkı, ıslıkla tekrar ettikleri, her zaman görülen seylerdendir.

Son günlerde, İngilizler, Kızıl donanma musiki ve dans heyetini kendi gemilerine davet ttilr. Bu davete iştirâk etmiş olan bir Sovyt bahriyelisi, intibaını şöyle tasvir etmiştir:

* * *

İNGİLİZ ZIRHLISINDA BİR KONSER

İNGİLİZLERE gidiyoruz. Gemi, sisin rutubet tüllerine bürünmüş, bir kara kaya gibi önümüzde duruyor. Ağızlarını, ihtiyaten, her tarafa çevirmiş olan toplar, ilk anda ateş etmiye hazır duruyorlar.

Zırhlı kumandanı ile mürettebatı, güvertede, bizi, hararetle karşılıyorlar. Orada, her şeyde, harp kokusu var. Salon, üzerlerinde, muharebeleri küçük bayraklarla işaret olunmuş haritalarla süslenmiş. Masalar üzerinde, içlerinde cephelerin fotoğrafları görülen mecmualar var.

On beş dakika sonra konser başlıyacak. Yukarı güverteye geçiyoruz, oradan da konser salonu haline getirilmiş olan büyük sentineye iniyoruz. Sıralar, sıkışık bir halde yerleştirilmiş. Bahriyeliler, birbirine sıkışarak oturuyorlar. Salon, çelenklerle ve muhtelif renkte flâmalarla donatılmış.

Sahne, üzerinde, İngiliz bayrağı resmedilmiş olan büyük bir kumaş parçasile ayrılmış. Perde aralanınca, karşıda, Sovyet Rusya bayrağı görünüyor. Salon, alkışlardan inliyor.

Zırhlı sığınaklarda, toprak sığınaklarda, gemilerde bir sürü konserler vermiş olan Sovyet sanatkârları, bu sahneye de çabucak ısınıyorlar.

Artistler, İngilizlere, Sovyet muhariplerinin selâmlarını söylüyorlar. Bir alkış kopuyor. Stalin marşı, salonu, bir alkış tufanı içinde bırakıyor. Bunlardan sonra, "mukaddes harp" ve "Kızılordu marşı" çalmıyor. Şimal buz denizi bahriyelilerinden Bogolipof tarafından söylenen "Riyabina" şarkısı, büyük heyecanlarla alkışlandı.

Sonra danslara geçildi. Bu Rus dansları, İngilizlerin çok hoşuna gitti. Dansörler, maharetliydiler. Sahnede, bitmek tükenmez figürler yapıyorlardı. Numaralar, birbirinden güzeldi.

Program, saz heyetinin iştirakile bestekâr Rodyonofun bizzat söylediği Ok, Britanya şarkısı ile nihayetlendi. İngiliz bahriyelileri, nakaratı tekrar ediyorlardı.

İngilizler, bizim artist gemicilerimizin etrafını aldılar. Herkes, birbiri ile tanışıyordu. Fransızca, ingilizce, rusça konuşuluyor, hatıralar veriliyordu.

Yerde, döşeme tahtalarının üzerinde, İngiliz ananesine göre bir taklid ocak yapılmıştı. Bu ocak ta, ateşi, eletrik ampulları temsil ediyordu. Zabitler toplandılar, her köşede konuşuluyrodu. Cigaraların ve pipoların dumanları, elektrik ziyasını sarıyordu.

Saatler çabuk geçiyordu. Biz, dönmiye hazırlanıyorduk, üzerinde, yaldızlı harflerle zırhlının isimi yazılmış bulunan kurdeleler, hediye ettiler.

İngilizler, tekrar tekrar teşekkür ettiler. Vedalaştık. Arkamızdan, uzun zaman el salladılar.

M. R. Ö.

Almanlar Mısır cephesine havadan asker getiriyorlar

Kahire, 21 (A.A.) — Röyter ajansının hususi muhabiri bildiriyor:

Hareket sahaları geniş İngiliz av uçakları, Giridin cenubunda Gavdos adasının 40 kilometre kadar batısında asker taşıyan Junkers 52 tayyarelerinden mürekkep büyük bir teşkile hücum etmişlerdir. Junkers 52 tayyarelerinden birkaçı planörler çekmekteydiler. Bunlardan biri düşürülmüş, birtakımları da hasara uğratılmıştır.

Av uçakları refakatinde bulunan Alman tayyareleri doğu şimal istikametinde uçmaktaydılar. Amerikan, cenubi Afrika ve Avustralya hava ordularına mensup uçaklar, dün muharebe çevresi üzerinde daha büyük bir ölçüde yapılan taarruzlara iştirak etmişlerdir. Kotafyadaki düşman işin alanına karşı yapılan bir taarruz esnasında 80 kilometre uzaktan görülebilen büyük bir yangın çıkarılmıştır. Düşman ordugâhlariyle taşıtları da gündüz hücumlara maruz bırakılmıştır. 200 düşman arabasından müteşekkil bir grupa ve çadırlara Avustralya av bomba uçakları tarafından hücum edilmiştir. Bu hedefler, merkez kesimindeydi.

Vilki nutuk söyliyecek

Nevyork, 21 (A.A.) — Vendel Vilki birleşik milletler memleketlerinde yaptığı seyahat hakkında 26 ilkteşrin günü mahalli saatle 10.30 da radyoda bir nutuk söyliyecektir.

Mihver devletleri

Şimdiye kadar 530 denizaltı kaybetmiş

Londra 21 (A.A.) — İngiliz bahriye nazırı lord Aleksander dün söylediği bir nutukta mihver kuvvetlerinin şimdiye kadar 530 denizaltı kaybettiklerini ifşa tmiştirı Lord Aleksander, Fransanın sukutundan evvel batırılan mihver denizaltıları bu sayıya dahil değildir, demiş ve bir vakit evvel bir yeni kruvazör ile İzlandayı ziyaret etfiğini ilâve etmiştir.

Lord Aleksander İzlandada Amerikan pilotlarile görüşmüştür.

Valiler toplantısı

Dahiliye Vekilinin başkanlığındaki toplantıya bugün de devam edilecek

Ankaradan bildirildiğine göre, Ankara valisi ile beraber vilâyetlerin türlü işleri etrafında alâkadar vekâletlerile temaslar yapmak üzere Ankaraya giden İstanbul, İzmir, Bursa, Eskişehir, Kastamonu valileri, Ankara valisinin de iştirakile Dahiliye Vekilinin başkanlığında dün toplanmışlardır. Toplantılara bu gün de devam edilecektir. Konuşulan meselenin, bu vilâyetlerimizin iaşe işleri olduğu anlaşılmaktadır.

Pasifik cephesinde

Melburn, 21 (A.A.) — Pasifik baştı cenubu müttefik umumi karargâhının tebliği:

Batı şimal kesimi: Faaliyet keşif hareketlerine inhisar etmiştir.

Doğu şimal kesimi: Buin: Müttefik birlikleri Salomon adalarında şiddetli hareketlere devam ederek bu üsteki düşman hava alanına ve düşman gemilerine yeni bir gece taarruzu yapmışlardır. Önemli hasarlar verildiği zannedilmektedir.

Düşman hiçbir mukabeleye teşebbüs etmemiştir. Bütün uçaklarımız hadâsesiz üslerine dönmüşlerdir.

Yeni Gine: Oven Stanley bölgesinde düşman cenahtan yapılan birbirini müteakip taarruzlar neticesinde Templeton geçidinin 6 kilometre şimalinde yeni mevzilere çekilmek mecburiyetinde kalmıştır. Kıtalar hafif bir topçu ve havan topu ateşile karşılaşmışlardır.

* * *

Londra, 21 (A.A.) — Salomon ve Guadalkanal adalarından kara harekâtı hakkında hiçbir haber mevcut değildir.

Son alman tebliğlere göre, Guadalkanal adasında Japonlar taarruz için hiçbir teşebbüste bulunmamışlardır. Birkaç gündür karaay düşman asker de çıkaramamıştır.

Adanın 400 kilometre şimalinde seyretmekte olduğu söylenen bir Japon filosu ile Amerikan deniz kuvvetleri arasında yakında büyük bir çarpışmanın vukua geleceği tahmin edilmektedir.

Yakacak ofisi yakacağı evve lâ memur, dul, yetim ve mütekaitlere verecek

Yakacak Ofisi, kazalardaki halkın odun ihtiyacı etrafında tetkiklerde bulunmkatadır. Ofis, memur, dul, yetim ve mütekaitlere odun kömür tevzi ettikten sonra halka da odun kömür satmak için hazırlıklar yapılmaktadır. Odun, halka depolarda teslim edilecektir.

Bir kazanç yolu daha

Arsa ticareti yapanlar mühim para vuruyorlar

Şehir içi ve civarındaki arsalar üzerinde büyük ticaret çeviren bazı büyük sermayedarların hareketleri alâkadar makamları meşgul etmektedir. Şehrin içinde kalmış ender arsaların bahçe, halkevi, hastane kulüp mektep gibi umumi istifadelere tahsis edilecek bina ve müesseseler, vücuda getirilmesi işine ayrılması en münasip hareket iken bu büyük sermayedarların çevirdikleri manevralar ile buna manı oldukları ve bu arsaları elden ele devrederek muazzam servet temin ettikleri görülmektedir. Bu suretle kıymetleri çok yükseltilen arsaların resmi makamlar tarafından alınmasına ve bu nafi işlere tahsisine imkân kalmamaktadır.

Bilhassa, emlâk bankası elinde bulunan bu nevi arsalar açık arttırma ile satıldığından hemen bu arsa spekülâtörlerinin eline geçmektedir. Teşvikiyede emlâk caddesinde satılacak olan emlâk bankasının malı arsalar, Maçkadaki eski İtalyan sefareti bina ve arsası, Mecidiyeköy Balmumcu çiftliği arazisi bu meyandadır.

Eski İtalyan sefareti binası şehre faydalı bir bina haline getirilmesi arzularına rağmen yarın müzayede ile satılacaktır.

Fransada tayyare bombardımanlarile ölenler için yapılan dini merasim

Fransada millî cenaze merasimi

Paris, 21 (A.A.) — Krözo fabrikaları bombardımanında ölenler için yapılacak millî cenaze töreni önümüzdeki perşembe günü için tesbit edilmiştir.

Ekmek azlığı

Mülhakattan getirilen karneler şehri sıkıntı içinde bırakıyor

İki gündenberi şehrimizin birçok fırınlarında ekmek darlığı görülmeğe başlamıştır. Bu darlık, dün akşam ve bu sabah hâd şeklini almıştır.

Öğrendiğimize göre, fırınlarda görülmeğe başlıyan ekmek darlığına sebep, toprak mahsulleri ofisinin şehrin ihtiyacına yetecek derecede un vermemesidir. Ofis, şehre ayırdığı 3156 çuval undan fazla un vermemektedir. Zira, bu hususta Ticaret Vekâletinden emir aldığını bildirmektedir. Halbuki şehrin ekmeklik un ihtiyacı, daima tahavvül etmektedir. Netekim son zamanlarda şehre gerek fazla misafir gelmesi, gerekse mülhakat taki halktan bir kısmının ucuz ve kolay ekmek temin etmek maksadile her gün şehre gelerek mübayaatta bulunması, fırınların ekmek mukabilinde aldıkları karne miktarını artırmıştır. Böyle olduğu halde ofis, yine eski miktardan fırınlara un vermektedir. Bu vaziyette kalan fırınlar, ihtiyat unlarını da harcamışlardır. Bu yüzden bütün talepleri karşılamağa imkân bulunamıyor. Vilâyet ofise teslim edilen karne mukabilinde ve ihtiyaç nisbetinde şehre un verilmesini bildirmiştir.

Diğer taraftan Bakırköy, Sarıyer gibi nisbeten uzak ve tenha yerlerdeki fırınlarda bol miktarda ekmek bulunmaktadır. Darlık, yalnız Galata, Beyoğlu ve İstanbul semtlerinde hissedilmektedir.

Şehrin bir müddet evvelki ekmeklik un sarfiyatı yevmiye 2705 çuvaldı.

Kafkaslarda müthiş boğuşmalar

Stalingratta temizleme hareketi devam ediyor

Viş, 21 (A.A.) — Alman kuvvetleri Stalingradda ilerlemektedirler. Rus matbuatı vaziyetin ciddiyeti elân muhafaza ettiğini yazmaktadır.

Almanlar tarafından işgal edilen bir iki barikatta düşman kuvveti sezildiğinden, Almanlar yeni bir hücuma geçmeden buraları tamamile temizlemeyi kararlaştırmışlardır.

Kafkas cephesinde de Alman ileri hareketi berdevamdır. Kar burada 3 metreyi bulmuştur.

Almanlar, Tuapse şehrinin müdafaa çemberine nüfuz etmeğe muvaffak olmuşlardır. Şiddetli çarpışmalar devam etmektedir.

* * *

Berlin, 21 (A.A.) — Askeri bir kaynaktan bildirildiğine göre, Kafkasyanın batı kısmında Alman ve müttefikleri teşkilleri tarafından yapılmakta olan taarruz hareketleri şiddetli yağmurlarla karışık mütemadi fırtınalar yüzünden çok güçlüklere maruz bulunmaktadır. Yüksek dağlara yağan kar 5 metreyi bulmuştur.

Buna rağmen başkumandanlık yeni muvaffakiyetler kazanıldığını bildirmek vaziyetindedir. Piyade ve dağ avcıları önce Şomian bölgesinde cephe gerisindeki vadilerde bir temizlik işine devam etmişlerdir. Takriben 1000 metre irtifamda dağları, yalçın kayaları, kuvvetli sahra istihkâmlarını ele geçirmek için yapılan savaşlar muhacimler tarafından azamî gayret sarfını icap ettirmektedir. Bu gayretler, muvaffakiyetlerle, Tuapse boğazına doğru giden yolun her iki tarafında çarpışarak ilerlemişler ve bu yol üzerinde kıtaların işgali için çok önemli olan irtibatı da temin etmişlerdi. Bundan başka uçaklar dağların öte tarafındaki Sovyet mevzilerini hırpalamaktadırlar.

İstihkâm haline getirilmiş olan fabrikalara karşı Alman taarruzu devam etmektedir. Burada da iki kol birleştirilmiştir. Bu manevra neticesinde kuşatılan düşman kuvvetleri yok edilmiştir. Son günlerden birinde Bolşevikler, yalnız Kafkasya cephesinde 1100 den fazla esir vermiştir, 4 top, takriben 250 mitralyöz ve daha birçok silâhlar kaybetmişlerdir.

DÜN GECEKİ SOVYET TEBLİĞİ

Moskova, 21 (Radyo) — Dün gece yarısı neşredilen resmi Rus tebliği:

21 ilkteşrin günü kıtalarımız Stalingrad ve Mozdok mıntakalarında düşmanla muharebeler yaptılar. Diğer cephelerde değişiklik olmamıştır.

Tebliğe yapılan ilâvede şöyle deniliyor: 19 ilkteşrinde hava kuvvetlerimiz 5 düşman tankı, 10 kamyon ve otomobili tahrip ettiler, 2 bataryayı susturdular. Bir karakol gemisi batırdıları bir bölüğe yakın düşman kuvvetini dağıttılar ve kısmen yok ettiler

Stalingrad mıntakasında kuvvetlerimiz, muannidane müdafaa muharebeleri yaptılar. Bir düşman alayı 40 tankın himayesinde, amele mahallesindeki dayanak noktalarımıza hücum etti. Kuvvetlerimiz hücumu püskürttüler; Almanları çıkış mevzilerine attılar.

Düşman daha 20 tankla yeniden taarruza geçti. Almanlar büyük zayiat vermelerine rağmen bir muvaffakiyet elde edemediler. Muharebe eski hatlarda devam etti. Erlerimiz, fabrikalardan birinin mıntakasında düşmanı püskürttüler. Son günlerde alman Alman esirleri, taarruza iştirâk etmiş olan düşman tümenlerinden birçoğunun mevcutlarının yüzde yetmişini kaybettiklerini söylediler.

Stalingrad şimal batısında kuvvetlerimiz, işgal ettikleri mevzileri kuvvetle tahkim ettiler ve ayrı ayrı kesimlerde mevzii muharebeler yaptılar. Bir kesimde iki bölüğe yakın düşman kuvveti yok edildi.

Mozdok mıntakasında kuvvetlerimiz, düşmana karşı muhrebeler yaptılar. Geceleyin bir meskûn yeri işgal eden küçük gruplarımız, Hitlercileri sıkıştırarak mevzilerinden attılar ve (900) e yakın düşman subay ve erini imha ettiler.

Novrosiskin cenup doğusunda piyade küçük gruplarımız, düşman hücumunu tardettiler ve yüze yakın düşman askerini yok ettiler. Bir Romen birliğini de dağıttılar.

Şili hükûmeti istifa etti

Lnodra, 21 (A.A.) — Şili hükûmetinin istifa ettiği öğrenilmektedir.

İsveç icap ederse sonuna kadar çarpışmaya hazır

Stokholm, 21 (A.A.) — Kral Güstavın küçük oğlu prens Vilhelm bir nutuk söylemiş ve İsveçlilerin icap ederse sonuna kadar döğüşmeğe amade olduklarını izah etmiştir.n "Asırları taziz ettikleri İsveçin bu hürriyetini müdafaa için ne kadar fedakârlık yapılsa azdır,, diyen prens, müdafaa gönüllü teşekküllerinin büyüdüğünü, çok kuvvetli bir hale geldiğini söylemiş ve sözlerini şöyle bitirmiştir:

"Uyanıklığımız zaafa uğramamalıdır. Bugünkü sükûnet, nihayet bulabilir. "

Mısır cephesinde

Roma, 21 (A.A.) — İtalyan orduları umumi karargâhının 878 numaralı tebliği:

İtalyan hava kuvvetleri Mısırda çetin ve şiddetli savaşlarla kuvvetli düşman hava teşkillerine karşı önemli bir başarı elde etmiştir. Birçok düşman uçakları şimdiye kadar hava filolarımız tarafından düşürülmüş bulunmaktadır. Av teşkillerimiz arasında bu hareketlere iştirak edenlerden üçüncü ve dördüncü hava alayları bilhassa temayüz etmişlerdir. Başka bir çok düşman uçakları da Alman pilotları tarafından hava savaşlarında tahrip olunmuştur. Bunlardan altısı karşı koyma bataryaları ateşile yere düşürülmüş ve parçalanmıştır.

Düşmanın ve bizim kayıplarımız tesbit edilmek üzeredir.

Hava harpleri

Londra, 21 (A.A.) — Dün. İngiliz hava kuvvetlerine mensup bir uçak Pantellerianın şimal doğusunda bir mihver gemisine taarruzla gemiyi ateşe vermiştir.

Başka İngiliz hava kuvvetlerine mensup uçaklar Girit adasının cenup batısında başka bir mihver gemisine taarruz etmişler ve gemiye isabetler kaydetmişlerdir.

Libyada Tobruk limanı yeniden bombardıman edilmiştir.

Donanmaya mensup uçaklar bu harekâtlara iştirâk etmişler ve çöl de birçok düşman hava alanlarına taarruz etmişlerdir.

Londra, 21 (A.A.) — İngiliz hava kuvvetlerine mensup bomba uçakları Vilhemshaven ve Bremene taarruz etmişlerdir.

İzlandada bir Alman denizaltısı batırıldı

Londra, 21 (A.A.) — Resmi bir demeçe göre, Amerikan filosuna mensup olup İzlandada hareket yapan uçaklar, ilk Alman denizaltı gemisini batırmışlardır. Denizaltı gemisi bir Katalina deniz tayyaresi tarafından bombalanmıştır. Birkaç saat sonra tayfa batmakta olan gemiden ayrılmış ve bir İzlanda balıkçı gemisine binmiştir.

Vişinin bir tekzibi

Vişi, 21 (A.A.) — Resmen bildiriliyor:

Birçok büyük İngiliz gazeteleri, geçen hafta verdikleri az çok beyecanlı haberlerde mihver denizaltı gemileri, nin Antillerde kolaylıklara mazhar olduklarını, Afrika sahillerinde de Fransız gemileri tarafından kolaylıklar gördüklerini bildiriyorlardı.

Fransız amiralliği, son günlerde dolaşan ve kasten ortaya atılan yalan haberlerin çokluğu karşısında bütün bu şayiaların zerre kadar aslı olmadığını bir kere daha bildirir.

Taksilerde dolmuş usulü kabul edildi

Bir müddet evvel kaldırılmış olan taksilerde dolmuş usulünün yeniden tatbiki hakkında şoförler cemiyeti tarafından yapılan müracaat, emniyet altıncı şube müdürlüğünce muvafık görülmüş ve keyfiyet belediye reisliğine teklif edilmiştir. Nakil vasıtalarında görülen darlığı önlemek üzere kabul edilmiş ve süratle tatbiki kararlaştırılmıştır. Diğer taraftan otobüsçüler de, otobüs ücretlerine yüzde 75 zam yapılmasını istemektedirler. Müracaat makul görülmüş, zam miktarının ne olacağı etrafında tetkiklere başlanmıştır.

Mahkeme Salonlarında

Canı ille de kaza yapmak istemiş!?

6 yaşında bir çocuğun ölmesiyle neticelenen bir otomobil kazasının muhakemesi

— Aaaa kardeş, üstüme iyilik sağlık, bu adam deli vallahi. Hiç insan 2,5 yaşındaki çocuğu da kasten çiğner mi?

— Ayol hakikaten görülmüş işitilmiş şey değil. Şoförcünün ne günahı var bunda. Kaza bu işte, olmuş bir defa.

— Canım kardeş iş bunda değil. Meteliksiz kalmış, para koparacak. İşte bu.

— Haaa?... Üstüne bastın kaldır ayağını. Aradan bir buçuk sene geçtikten sonra başka ne için dava edecek ki?...

İki kadının böyle konuşmalarına mevzu olan bir otomobil kazasının muhakemesiydi. Muhakeme başka bir güne kalmış, kadınlar da şimdi dışarda kendi kendilerine muhakeme yapıyorlardı.

Kaza bundan bir buçuk sene kadar evvel, Fatihte olmuştu.

Arif adında bir şoför buraya müşteri getirmiş, dönüşte Malta çarşısından geçerken, oyun oynayan 6 yaşında bir çocuk birdenbire önüne çıkmış, kaçamamış, çiğnenmişti. Baygın bir halde kaldırıldığı Şişli çocuk hastanesinde de ölmüştü.

Şoför vakayı müteakip kaçmıştı. O sırada kimse de numarasına bakmadığı için bulunamamıştı. Fakat küçük Ercanın babası şoförün peşini bırakmamış, aramış, taramış, nihayet kendisini bulmuş, meydana çıkarmıştı.

Şoför evvelâ tevkif olunmuş, sonra kefaletle serbest bırakılarak muhakemesi gayrimevkuf cereyan etmeğe başlamıştı.

Mahkemede şöyle demişti:

— Bu kazada benim hiç kabahatim yoktur. Olsa olsa babası, anası kabahatlidir. 6 yaşında bir çocuk sokağa bırakılır mı? Cadde çok kalabalıktı. Zaten ben tetikteydim. Onu görsey dim arabayı derhal durduracaktım. Fakat çocuk birdenbire önüme çıktı. Frene basmağa vakit bulamadım. çiğnedim, geçtim. Neden sonra arkamdan bağrışmalar duydum, başımı çevirince çocuğun kanlar içinde yattığını gördüm.

— Niçin durmadın, kaçtın ?

— Korktum. Kimse bana senin kabahatin yok demezdi, çünkü. Halbuki anlattığım şekilde kimse hiçbir şoför bu vaziyette bir şey yapamazdı.

— Süratli gitmiyordun, demek?

— Hayır. Gayet yavaş gidiyordum. Esasen cadde çok kalabalıktı. Süratli gidemezdim.

— Kaç senedir, şoförsünüz!

— On.

Vaka sırasında tutulan zabıt varakasında da şöyle yazılıyordu:

"Henüz numarası ve şoförü tesbit edilemiyen taksi Malta çarşısından saat 2,30 raddelerinde geçerken, Halit oğlu Ercan adında 6 yaşındaki çocuğa çarpmış, kendisini yaralamıştır.

Şoför vakayı müteakip kaçmıştır. Çocuk kaldırıldığı hastanede bir saat sonra ölmüştür.

Vakayı gören şahidlerin ifadelerine göre, şoför arabasını normal bir süratle sürmekte iken Ercan birdenbire arkadaşlarından kaçarak önüne düşmüştür.,,

Çocuğun babası Halit ise aksi ifade deydi. Şöyle diyordu:

— Şoför bilâkis gayet hızlı gitmiştir. Bunu orada birçok kimseler görmüş. Hepsinin isimlerini mahkemeye takdim edeceğim, çağırıp dinleyince hakikatı anlayacaksınız.

Yavrum çarşının sağ tarafındaki meydanlıktan karşıya geçmek istemiş fakat şoför korna çalmadığından görmemiş, şoför kendisini gördüğü halde otomobili durdurmıyarak çocuğumu çiğnemiş.

Şoför kazayı kasten yapmıştır.

— Neden kasten yapsın? Sana yahut çocuğuna bir düşmanlığı mı var yoksa.

— Hayır.

— O halde.

— Yani kasten demekten maksadım, ille de ille kaza yapmak, adam çiğnemek istemiştir, belki..

— Öyle şey olmaz. Sen şimdi davacı mısın?

— Tabii davacıyım.

— Tazminat da istiyor musun?

— Elbette .

— Ne kadar?

— 2500 lira.

Bundan sonra mahkeme, hâdiseyi görenleri şahit olarak çağırmağa karar vererek muhakemeyi başka bir güne bıraktı.

ADLİYE MUHABİRİ

NE VAR YOK

Klemansonun yarasındaki kurşun

Geçen büyük harpte Fransız başvekili bulunmuş olan meşhur Klemanso, 1920 senesinde, anarşist Koten'in kurşuniyle yaralanmıştı ve kurşun da vücudunda kalmıştı. Fransanın, profesör Kose isminde meşhur bir operatörü vardı. O, bu kurşunu çıkarmaya çağırıldı.

Operatör Kose, yarayı muayene ettikten sonra ameliyatın tehlikeli olacağını söyleyince, Klemanso:

— Öyle olsun. Kurşun vücudumda kalsın. Ona göre tedbirli davranırız.

Dedi.

Kose, bir müddet düşündükten sonra, fikrini değiştirdi ve klemansoya ameliyat yaparak kurşunu çıkardı. Klemanso, doktorun muvaffakiyetini görünce:

— Profesör, hiç de iyi bir şey yapmadınız. Eğer şifa bulursam, bunun, sizin sayenizde olduğunu kimse hatırlamıyacak; fakat ölürsem, herkes, sizin, beni öldürdüğünüzü iddia edecek.

Dedi.

* * *

Yine profesör, 12 sene sonra, Gorgülof'un vurduğu Fransız cümhurreisi Dumer'in tedavisine de çağırılmıştı, ama onu kurtaramadı.

Bundan sonra da, mareşal Liyotey'i tedaviye çağırıldı. Mareşal kan hastalığından muztaripti ve pek zayıftı. Profesör, bir ameliyata lüzum görünce, mareşal:

— Peki.. Yalnız, dostum olan meslektaşınız B. yi size yardıma çağıralım.

Dedi. Profesör, bu sözlerde bir itimatsızlık sezerek:

— Mareşal, siz, Fasta, bir yere karşı harekâta giriştiğiniz zaman kumanda etmek için yanınıza bir yardımcı alıyor musunuz?

Diye cevap verince, mareşal:

— Pek de doğru söylüyorsunuz. Ahmaklık ettim.

Diyerek teklif ettiğine pişman oldu.

Profesör Kose, bugün, sağdır. ve Fransanın en meşhur doktorudur.

Bir polis memuru

Yeşilköy istasyonunda ölü olarak bulundu

Bu sabah Yeşilköydeki tren istasyonunda Sabri adında bir polis memuru ölü olarak bulunmuştur. Polis istasyonun dibindeki duvarda, yerde yatarken görülmüştür.

Vakaya müddeiumumîlikçe el konulmuş, Sabrinin ne suretle öldüğünün tesbiti için cesed morga kaldırılmıştır.

Memurların maaşları

Cümhuriyet bayramından evvel verilecek

Ankaradan bildirildiğine göre, hükûmet, memurların maaşlarını Cümhuriyet bayramından evvel vermeği kararlaştırmıştır. Maliye Vekâleti, bu hususta defterdarlıklara lâzımgelen hazırlığı yapmaları, ve maaşların 26 - 27 teşrini evvelde tediyesi için emir vermiştir.

Zararlı maddelerden yapılan pastalar

Şehrin bazı semtlerinde bilhassa İstanbul tarafında iki büyük lokanta ile Beyoğlu tarafındaki pastacılarda pirinç unundan tatlı sühhate muzır unlardan pasta ve çörek gibi şeyler imal edildiği haber alındığından dün muhtelif yerlerde vilâyetin verdiği müsaade ile araştırmalar yapılmıştır.

Bilhassa verilen bazı serbestiler üzerine evvelce sıkı tutulan kontrol işinin bir müddet için gevşemesinden istifade eden bazı esnafın bu tatlı, çörek ve pasta imal işinde akla gelmiyecek maddeler kullandıkları, bu suretle kanuna aykırı hareket ettikleri gibi halkın sıhhatine de zarar verdikleri görülmüştür. Bundan sonra buna şiddetle mâni olunacaktır.

Çanakçılı firması vilâyet emrine bin ton pirinç verecek

İstanbul halkının, bilhassa sabit gelirli vatandaşların pirinç ihtiyaçlarını temin için Çanakçılı firmasile mutabık kalınmıştır. Bu firma senede 2 bin ton pirincini vilâyet emrine verecektir. Bu miktarın bütün sabit gelirli vatandaşların ihtiyaçlarını karşılıyacağı hesap edilmiştir. İstanbul hastaneleri, mektepleri, ve Parti müesseselerinin pirinci de aynı firma tarafından temin edilecektir

ZAYİ — İtalya sefaretine ait A.E. 0394 numaralı otomobilin 5 sıra numaralı benzin kartı zayi olduğundan hükmü olmadığı ilân olunur.

Kaza kongreleri ikinciteşrinin birinde başlıyor

Parti vilâyet idare heyeti kaza kongrelerinin tariblerini şu suretle tesbit etmiştir:

İkinciteşrinin birinci pazar günü Adalar ve Şile kazalarının, beşinde Yalova, yedisinde Beyoğlu, sekizinde Kadıköy ve Bakırköy, dokuzunda Eminönü, on dördünde Kartal, on beşinde Fatih ve Sarıyer, yirmi birinde Beykoz, yirmi ikisinde Eyüp, yirmi üçünde Silivri, yirmi altısında Çatalca ve yirmi sekizinde de Üsküdar ve Beşiktaş kaza kongreleri yapılacaktır. Kongreler prati kaza merkezinde toplanacaklardır.

Bir Dakika Başbaşa

TAMAH VE HEVES

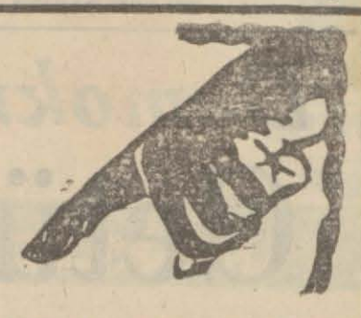

Hevesten doğan arzu ne kadar tehlikeli ise, tamah da o kadar tehlikedir. Tamah ve hevesi, yokuşun üst başında duran bir arabaya benzetmek pek isabetli olur.

Yokuşu inmeye başlamadan evvel, güzel zaptedebilecek tertibat alınmazsa, yokuşun ortasına gelindiği zaman iş işten geçmiş bulunur, artık hiçbir zaman zapt imkânı elde edilemez.

Moskovada Sonbahar Hayatı

Moskovadan Vladivostoğa kadar Rusyayı gezen bir Amerika gazetesi muhabiri, Moskovadaki Rus hayatını, aşağıya naklettiğimiz yazısında tasvir ediyor

Moskovada, artık sonbahar yağmurları devam ediyor. Havalar serinledi. Moskovanın Sanzelizesi olan Dimitrovkada ağaçlar yapraklarını döküyor. Ev kadınları, balkonlarında, eski kürklerini silkiyorlar. Yakında kış gelecek geçen sene pek istenen kıştan bu sene korkuluyor.

1941 ilkbaharında, kıştan başka bir şey, Moskovayı kurtaramazdı. Bu sene, Alman tehdidi, çok aşağıda, cenupta.. Moskovalılar, kömür ve gıda darlığını düşünüyorlar. Acaba bu endişeler neden midir, barikatlardan kurtulmuş olan Kitigorodda daha çok dolaşıyorlar ve devlet kooperatifi mağazalarının camekânlarındaki son moda şeyleri, bir Avrupa köylüsünün bile bakmıyacağı eşyayı seyrediyorlar.

Caddelerde kalabalık, tiyatrolara ve sinemalara akın ediyorlar. Operada, "Çarın nişanlısı,, tekrar oynuyor. Rimsi Korsakof'un, yirmi senedenberi yasak edilmiş olan bu kapitalist eseri, büyük rağbette. Erkek eşlerinden mahrum bulunan baletler, Sostakoviçin ağır ahenkli musikisiyle dansediyorlar.

AMERİKAN FİLMLERİ

Tiyatroya bayılan Moskovalılar, şimdi, sinema seyrinden hoşlanıyorlar Şimdiye kadar propaganda filmleri seyretmiye alışmış olan Ruslar, hafif, neşeli ve hisli Amerikan filmlerinde zevk değiştiriyor. Sovyetler, Amerikalılara hoş görünmek için birkaç Amerikan filminin girmesine müsaade etmişlerdir. Bu filmler, (Mister Smit âyan meclisinde), (Jon Don), (onu beraberinizde kaçırmayacaksınız) gibi içtimaî neviden şeylerdir. Moskova kadınları, Gari Kupere bayılıyorlar. Bu filmleri seyredebilmek için, biletleri birkaç hafta evvelden temin etmek lâzımdır.

Yeni Rus filmlerinin "Potemkinin sergüzeşti,, yahut "Suvarof,, gibi milli hisleri ateşliyecek neviden şeylerdir. Halk, Amerika filimlerinden zevk almaya başlayalıdanberi Rus filmlerine karşı soğuk davranıyorlar. Sinema salonlarını, daha ziyade, meccanen giren mezun, yahut, hastahaneler de nekahet devirlerini geçiren askerler dolduruyorlar. Umumiyetle, Moskova hastahanelerinde pek az yaralı var. Şehir, daima, tayyare bombardımanlarına maruz bulunduğu için, yaralı askerler, daha gerilerdeki köylerdeki hastahanelere yerleştirilmiştir.

Parmakla sayılabilecek olan barların da kalabalık müşterisi var. Buralarda askerler değil, memurlarla mütehassıs işçiler görünüyor. Hepsi de, 80 franktan pahalıya mal olan meşhur yumurtalı kokteyl ısmarlıyorlar.

Moskova, geçen kış, Kuybişefin menfaatine, boş kalmıştı. Hükûmet memurlariyle ecnebi diplomatlar, kısım kısım, tekrar Moskovaya taşındılar. Ecnebi gazeteciler, Moskovadaî ecnebilerin toplandıkları yegâne yer, otelin barıdır. Burada yumurtalı kokteyl yok.. "Martini,, ler, "Sid - Kar,, lar rağbette.. Barın birbirine yakın bulunan masalarda,muharip devletler diplomatlarına tesadüf etmek olagan şeylerdendir. Birbirini tanımaz görünüyorlar.

Moskova otelinin barı, hakiki bir havadis borsasıdır. Burada,, Japon gazetecileri, Rus veya İsveç gazetecileri vasıtasiyle Amerikan gazetecilerle havadis mübadele ediyorlar.

Moskovada, en itibarda, mütehassıs işçilerdir. Bunlardan bazıları, 15.000 frank demek olan iki bin rubleye kadar aylık alıyorlar; fakat burada, her şey o kadar pahalı ki.. Bir kilo ekmek yüz franktan fazla.. Etin, sucuğun, tereyağının kilosu 150 frank. Vilâyetler, Moskovaya nazaran biraz daha ucuz. Yalnız oralarda ücretlerde daha az. Bu kadar pahalılığa rağmen, mütehassıs işçilerin cebinde, istediklerini alabilecek kadar para bulunuyor. Sinemalara yalnız bonolarla girilebildiği için, bu parahlar, tiyatrolarda, barlarda vakit geçirmiye mecbur bulunuyorlar.

ANGARYA

Moskovanın bütün işçileri, mütehassısları kadar bahtiyar değildirler. Onların ekserisi, ayda, 3500 franktan fazla kazanamıyorlar. Bu ise, açlıktan ölmiyecek bir paradır. Bunlar çoğu, 10 hattâ 14 saate çıkarılmış olan iş müddeti haricinde parklarda yahut yakın varoşlardaki bahçelerde sebze ekmiye, yetiştirmiye mecbur bulunuyorlar. Hükûmet, sigara kartlarını terketmek mukabilinde, istiyenlere, küçük bahçelerde tütün ekmiye müsaade etmiştir.

Bütün Moskovalılar, iş saatlerinin haricinde, haftada bir kaç saat, seyyar hastahanelerde, hastahanelerde, şehrin yol işlerinde çalışmaya mecburdurlar. Herkes, altı gecede bir, pasif müdafaa nöbeti tutuyor. Yan çizenler, eyaletlere sürgüne, daha ağır işler görmiye, işçe kartından mahrum edilmeye, tramvay ve otobüs kartlarından olma gibi hattâ daha ağır cezalara maruzdurlar.

PAMUKLU ROBLU ŞIKLAR

Moskovada, erkekler cephelere sevkedildiği nisbette, işler kadınlara geçmiştir. Bütün Rusya eyaletlerinde, erkekler muayyen bir müddet için seferber edildikleri halde, Moskovadan 18 den 55 yaşına kadar olanlar askere alınmışlardır; çünkü burası harp mıntakası sayılıyor.

Rusyada, şimdi; 49 milyon kadın, ziraat ve sanayide çalışıyor. Moskovada, paydoslarda, fabrikalardan sokaklara, pamuklu roblu, başları beyaz mendilli kadınlar dökülür. Gençleri, şuhturlar. Kıyafetçe ötekilerinden farkları, saçları arasına sıkıştırdıkları yapma çiçeklerden ve dudaklarındaki kızıldan ibarettir. Onların bütün sirrü bundan ibarettir. Permanantlar, ipek çoraplar, Avrupa kârı iç çamaşırlar, burada bilinmeyen şeylerdir. Hepsinin ayağında pamuk çorap, üstlerinde kaba keten gömlek vardır.

Umumiyet itibariyle, Sovyet kadınları, erkeklerden daha dikkatli çalışıyorlar. Hattâ içlerinden bazıları, tayyare akınlarında, büyük cesaret göstererek işlerine devam etmişlerdir.

Üniversiteler, profesörlerinden ve talebelerinden mahrum bulundukları için gevşek çalışıyorlar. Yalnız, daha ziyade milliyetçi ecnebilerin devam ettiği "Lenin mektebi,, evvelki gibi faaliyettedir. Burada ihtilâlciler yetişiyor.

VİLADİVOSTOKTAN MOSKOVAYA

Rus ordusu, bir sene içinde, memlekette kudret sahibi olmuştur. Her şey, onun idaresindedir. Komünist partisinin sözü geçer gibidir. Şimdi, harp sanayii, işçe kartlarını, ev ve meslek değiştirmiye kadar olan işleri, hep, askerler kontrol ediyorlar.

Kızılordu, gürültüsüzce, fakat sür'atle parti idare işlerini eline geçirmiştir. Bu öyle dahili inkılâp ki, siyasi hedefinin ne olduğu belli değil. Bütün seyahatimde, tek bir sivil memurla karşılaşmadım. Tren, köprülere, mühim istasyonlara yaklaştığı zaman vagonların perdeleri indiriliyor. Sibirya hattı boyunca, fabrikalar devam ediyor. İstasyonlar, askerî trenlerle dolu.

KARA ELMAS

61 — İngilizceden çeviren: VEHİP TAYLAN

Birden yeşil sabahlığın yatağın üzerine fırlatıldığını gördüm.

Kolsun kulağıma: "geliyor!,, diye fısıldayıp sessizce kaçmamız bir oldu. Biraz sonra Kolsun penceresine tesbit ettiği ip merdivenden kendimizi aşağıya sallandırdık. Sürünerek şatonun cenup ve garp veçhelerini dolaştık ve Praysın aydınlatılmış penceresinin altında durduk. Biraz sonra kendisi, piposu ağzında, pencerenin arkasında gözüktü.

Kols çalılıkların arasından çıkıp ona kararlaştırdığımız veçhile mendilile bir işaret verdi. Yüzbaşı da elini kaldırdı ve kayboldu. Odadaki ışık söndü, ve pek az zaman sonra vücudu siyah bir gölge gibi pencereden aşağıya sarktı.

Bir lâhza Kols elektrik fenerinin ışığını Praysın üzerinde durdurunca hayretten şaşakaldık. Kols Praysın, sanatını takdir etmekten kendini alamadı. "Çok güzel, mister Prays, çok güzel,, dedi. "Maksvel ile müşabehetiniz cidden harikulâde. Fakat buna rağmen fazla aydınlık yerlerden sakınınız! Ve bilhassa hep fısıldamağa dikkat ediniz ve (r) leri biraz yuvarlıyarak telâffuz ediniz!,,

Tekrardan sürünerek şatonun cenup cephesine döndük. Kavak ağacının hemen gerisindeki çalılığa gizlendik. Gözlerimizi merak ve heyecan içinde Duğlasın yatak odası üzerinde bulunan ikinci kat penceresine dikmiştik.

Saat biri elli sekiz dakika geçiyordu. Hayatımda bundan ziyade heyecan içinde geçirdiğim iki dakika yoktur. İşaret hakikaten verilecek miydi? Esrarengiz vakanın halline yaklaşıyor muyduk? Katili iş üzerinde yakaladığımız takdirde delillerin şiddeti altında tam bir itirafta bulunacak mıydı?

Birden bir fener ışığı ikinci kat penceresinde belirdi. İki kısa bir uzun, gene iki kısa. Tıpkı mister Hovun köşkünden gördüğüm gibi.

Hemen yerimizi değiştirip cinayet gecesi açık bulduğumuz pencerenin yanında yere yattık. Kols otelden buraya kadar yolun yirmi dakika süreceğini hesaplamıştı. Demek daha bu kadar zaman beklemek icap ediyordu.

Bir ışık huzmesi tepemizin üzerinden geçti. Bu Sprek olmamıydı. Maksvelin anlattığı doğru idiyse Sprek şimdi usulca içerden pencereyi açmalıydı. Fakat garip pencereyi açan olmadı.

Yarım dakika kadar nefesimizi tutarak dinledik. Çıt yoktu. Odanın içini görmeğe gayret ettik. Ne yazık ki perdenin birisi tamamen, diğeri ise yarıya kadar indirilmişti. İçerde sadece bir el fenerinin ışığını ve yazı masasının başında bize sırtı dönük olarak uğraşan bir adamın hayalini gördük. Bir iki dakika daha yerimizde bekledik.

Sonra Kols Praysa artık harekete geçmesi için bazı talimat verdi. Hafifçe pencere camına vurdu.

Tam o sırada içerde ışık söndü. Bir gümgürtüdür koptu.

Kols elektrik fenerini odaya tuttu, ve fenerin verdiği ziyada, hole çıkan kapı istikametinde koşan bir adam gördük.

Dehşet içinde yerimden fırladım. Tüylerim diken diken olmuştu. Zira bu kaçan adam albay Edistondu.

27. VARAN ÜÇ!

Kols bir yumruk darbesile camı şangır şungur yere indirdi.

"Arkadan dolaşın! Yolunu kesin! diye bağırıyordu. Sözlerini yerine getirdik. Prays kocaman adımlarla en önden koşuyordu, ben onun arkasında..

Arka kapı kilitliydi. Anahtarını bulup kapıyı açıncaya kadar vakit kaybettik. Koşarak holü geçtik, merdivenleri çıktık, Sprekin açık duran oda kapısından içeri daldık.

Kols odanın ortasında durup Sprekin koyu yeşil sabahlığını muayene ediyordu. Etel elân derin bir uykudaydı.

"Kaçırdık,, dedim.

(Devamı var)

Demokrat dostu dikdatör

Getülyo Vargas

Ondilde susmasını bilen Brezilya Cümhur Reisi, birden bire dile gelince, Brezilyayı harbe soktu

RIYO'da, kış bitti, ilkbahar başladı. Zaten oranın kışına, kış denilemez ki.. Avrupanın yazına benzer. Şimdi, Brezilya harptedir. Öyle bir harp ki, cenubî Amerikanın en uyanık, en cazibeli kızlarının bile keyfini kaçırmamıştır; çünkü memleket hayatında bir değişiklik eseri yoktur.

Brezilya harptedir; çükü sahillerden birkaç bin mil uzakta, Alman tahtelbahirleri, Birleşik Amerikaya giden, maden, kauçuk, linyid ve diğer harp maddeleriyle dolu gemileri batırıyorlar.

Brezilya harpte, ama Brezilyalı esmer delikanlılarla esmer dilberler, plâjlarda, fink atıyorlar.

"KONGA" YERİNE "HOT"

BÖYLE harbe can kurban. Belli.. Brezilyada harp var; çünkü Kazino Atlantikoda, şimdi, daha az Konga ve samba oynanıyor. Sebep: Daha gürültülü bir cazla "Ameri bizimdir" şerefine fazla "hot" oynanmasıdır. Riyo Branko caddesinde, şık siyah kostümlerin göğüslerinde harp alâmeti olan mücevherli iğne ilişiktir

Geceleri, şehir, karanlıklara.. Gömülmemiştir. Yalnız Korkovade tepesindeki İsa heykeli elektrik ziyalarından mahrumdur. Bu kadar da tedbir, mevhum tayyare baskınlarına, herhalde pek lüzumludur; çünkü Brezilya seferberdir ve harp halindedir.

Bir tedbir daha: Zehirli maddeler enstitüsündeki kobra yılanları, bir bombardıman esnasında kaçıp da şehri telâşa düşürürler, diye öldürülmüştür. İşte, bir Amerika akıllılığı!

Brezilya harptedir. Belli.. Çünkü 80 bin askerini, kışlalardan dışarı çıkarmıyor. 33 tane tayyaresi, binlerce mil uzunluğundaki sahillerinde, devriye geziyor (!). İki harp gemisi ise, enginlerde dolaşıyor; fakat şiddetli bir fırtına çıkarsa bu zırhlıların hali harap: çünkü dünyanın Nuh zamanından kalma gemileridir.

OGÜST KONTUN HAYRANI "GE GE"

40 milyon Brezilyanın cümhurreisi, meşhur bir, "Ge - Ge" sidir. Çünkü on dilde susmasını bilen Dom Getülyo, bir defa ağzını açmış ve harp diye bağırmıştır. Bundan dolayı da ona, isminin baş harfleriyle İspanyolca "harp" mânasına gelen kelimenin baş harflerinden bir unvan çelengi örülmüştür.

Getülyo Vargas, şimdiye kadar Ogünst kontun hayranıydı. Onun kitaplarından, sayfalarca mutalâaları ezberden okuyordu. Şimdi, Ruzveltin mukallidi. O da, Ruzvelt gibi, harpte bulunan bir devletin başı.

O, dört sene evvel Ruzveltle görüştüğü zaman, Amerika birlikçisi olmuştu ve birkaç ay evvel de, Birleşik devletler bahriye efradı önünden geçerken:

— İcabederse, Amerika birliği ve masuniyeti uğrunda bütün ordularımızı birleştiririz.

Diye bağırmıştı ve bundan dolayıdır ki, 80 bin asker, 33 tayyaresi ve sahillerden çok açılan iki harp gemisi seferber bulunuyor.

DEMOKRAT DİKTATÖR

TUHAFI şurada ki.. Vargas, kurduğu idare şekliyle akraba olduğu totaliter devletlere harp ilân etmiştir. O, diktatör ki, bir günde, memleketin milli meclisine bilâ müddet mezuniyet vermiş ve yaptığı teşkilâtı esasiye kanuniyle kendisini ölünceye kadar cümhurreisi kabul ettirmiştir ve iddiasına göre de, Brezilyada bakiki demokrasiyi tesis etmiştir.

Brezilyada, intihap, maziye karışmış, gazeteler sansüre tabi bulunmuş olmakla beraber fikir ve söz hürriyeti vardır. Kazinolarda, hükûmetin aleyhinde atıp tutulduğu, hattâ Vargasın bile çekiştirildiği nadir değildir.

Brezilyalılar, Vargasa dair iki fıkra nakledivorlar. Diktatör bir gün, golf oynuyormuş. Hakem, onun, usulsüz bir hareketini yakalayınca:

Reis efendi, sizin hakkınızda nizamnameyi tatbike mecburum. Bu boşuna top atmanızla beş mîbé para cezasına mahkûm bulunuyorsunuz.

Demiş, diktatör afallamış, ama cezayı ödemiş.

İkinci menkibede: Vargas ile şair unvanını taşımaktadır.

Vargas, memurlarından birinin şiire meraklı olduğunu işitince, onu çağırtmış ve şiddetli bir lisanla:

— Hem iş görmeyi, hem de şiirle uğraşmayı nasıl becerebiliyorsunuz.

Diye sormuş.

Memur, bunda güçlük çekmediğini söyleyince:

— Ya.. Güçlük çekmiyorsunuz ha! Öyleyse, sizi şiirle daha çok uğraşabilmenize müsait, bir vazifeye tayin edeyim.

Demiş ve hakikaten de memuru, işi pek az bir vazifeye, hem terfian tayin etmiş.

Vargas, Brezilya diktatörü ama, halka zararı dokunmadığı için, tek başına sokakta dolaşabiliyor. Hattâ mağazalara girerek alış veriş de ediyor.

Diktatör, bugün, 57 yaşındadır. Babası, bir çiftlik sahibi, eski askerlerden biriydi. Vargas, 11 yaşından itibaren bir midilliye biner, çölde, yabanî at kovalardı.

HUSUSÎ HAYATI

VARGAS, ara sıra, cümhur riyaseti sarayından sıvışır çiftliğe gider. Orada, halkla neşeli bir arkadaşlık eder. Ocak başlarında şarkı söyler. O halinde görenler, onu ,diktatör Vargasdan büsbütün başka bir adam bulurlar.

Getülyo, hukuk tahsil etmiş, gazetecilik ve hâkimlik yapmış bir adamdır. 1926 da, Riyo Grande dö Sul devleti reisliğine intihap olundu. O, daima Brezilya birliğine taraftardı.

Vargas, 1930 da, Brezilya cümhurreisliğine namzedliğini koydu. Muvaffak olamadı. Taraftarları, intihaba hile karıştığını iddia ettiler ve bir hükûmet darbesi yaparak, onu, devletin başına geçirdiler. Vargas, o zamandanberi, Brezilya idaresini, demir eli için de bulundurmaktadır.

Radyo

18.00 Program ve memleket saat ayarı. 18.03 Fasıl heyeti. 18.45 Radyo dans orkestrası. 19.45 Yurttan sesler 20.15 Radyo gazetesi. 20.45 Bir marş öğreniyoruz. 21.00 konuşma. 21.15 Müzik. 21.30 Temsil 21.50 Riyaseticümhur bandosu. 22.30 memleket saat ayarı, Ajans haberleri ve Borsalar. 22.45. 22.50 Yarınki program ve kapanış.

EN SON DAKİKA
Küçük İlânlar Kısmı

Bu kısma eklenerek yapılacak iş arama ve iş verme ilânları En Son Dakikada parasız neşredilecektir. İlânların gazetede görüldüğü şekilde olmasına dikkat edilmelidir. Evlenme teklifi gönderen okuyucuların mahfuz kalmak üzere sarih adreslerini bildirmeleri lâzımdır.

Evlenme teklifleri

* 35 yaşında, boylu, çok yakışıklı kimsesiz, memur bir bay, 30 yaşına kadar zengin bir ailenin güzelce bir kızile evlenmek istemektedir. Dul da olabilir. (Doğan güneş) remzine müracaat.

* 22-23 yaşında, sağlam, temiz, yüksek tahsil gören, aylık iradı muayyen olmıyan bir bay, 15-25 yaşlarında temiz, güzel ve oldukça iratlı kız veya dul bir bayanla evlenmek istemektedir. (Ciddiyet 55) remzine müracaat.

* Boy 1,75, kumral, 24 yaşında, askerlikten tecil edilmiş, devlet işinde istikbali aydınlık, yuvasına düşkün, bir evi idare edecek maaş alan, yalnız bir genç, temiz aileye mensup dans ve bar aşkı olmıyan, yuvasına düşkün 17-26 yaş arasında bir bayanla evlenmek istemektedir. Tip mevzuubahs değildir. (S.Z.D.) remzine müracaat.

* Yaş 34, boy 1.73, ticaretle meşgul ve aylık kazancı 150 liradan fazla olan bir bay, uzun boylu ahlâkı iyi, ev işlerinden anlayan bir bayanla evlenmek istemektedir. (Acele M.K) remzine müracaat.

* Yaş 30, orta tahsilli ev işlerini mükemmel bilen, yüksek aileden, 12 yaşında bir kızı olan dul bir bayan, 40 yaşlarında, esmer, şişman, orta boylu, bir bayla evlenmek istemektedir. (16 kimsesiz) remzine müracaat.

* Boy 1,70, kilo 65, orta boylu, sarışın, 22 yaşında, adapazar mevkiinde geniş bir çiftlik sahibi olan bir genç, çiftliğini çalıştıracak sermayeli 18-25 yaşlarında dul veyahut kız bir bayanla derhal evlenmek istemektedir. (Akfırat) remzine müracaat.

* Yaş 27, boy 170, kilo 65, Az sermaye ile küçük bakkal dükkânı bulunan bir bay, 20 ile otuz yaş arasında sermayece yardım edecek namuslu bir aile kızı ile evlenmek istemektedir. (Ergin) remzine müracaat.

* Yaş 23, boy orta, esmer, lise tahsilli, resmi bir müessesede aylığı 76 lira 47 kuruş geçen memur, sigara ve içki kullanmıyan, iyi huylu bir bay, beraber kararlaştırmak şartile üniversitenin kısa bir şubesine devam ettirebilecek, esmer veya kumral, temiz ve zenginee bir aile kızı ile evlenmek istemektedir. (Onur) rmzine müracaat.

* Okumuş, medeni bünye, içtimai terbiye ve insani ahlâk ve duygulara sahip, 50 yaşında, çocuksuz bir kadın, iyi ahlâklı bir bayla evlenmek istemektedir. (Mahzun ve mükedder) remzine müracaat.

İş ve işçi arıyanlar

* Lise mezunu, maliyede bir sene çalışmış, hesabı kuvvetli, biraz daktilo bilen bir genç, hergün saat 12 den itibaren bir ticarethane veya müessesede çalışmak istemektedir. (Canan Nejat) remzine müracaat.

* Güzel yemek bilen, emniyetli, namuslu ve kimsesiz bir kadın, az bir ücretle bir ailenin saat 7 den 2 ye kadar yalnız yemek işlerini yapmak istemektedir. Mektupla aşağıdaki adrese müracaat. (Bay H. Hampar, zumyan otel Tokatliyan).

* Gayet iyi kazançlı bir iş sanatkârı sermayeli bir ortak aramaktadır. (Sanatkâr) remzine müracaat.

* Ticaret lisesinin son sınıfına kadar okumuş, muhasebesi kuvvetli, defter tutmasını bilen, daktilo kullanan bir genç yoksuzluk dolayısile tahsiline devam edemiyeceğinden, her türlü işte çalışmak istemektedir. (12 K.) remzine müracaat.

* Orta okul mezunu bir genç mektebe devam etmediği için herhangi bir yerde çalışmak istemektedir. Aksaray Yusufpaşa Şadi çeşmesi sokak 14 numarada Hayrettin Özgeye müracaat.

* Çalışan bir bay, her kolaylığı haiz küçük apartımanının ev işlerine bakmak üzere bayan aramaktadır. (Ev işi) remzine müracaat.

* Lisenin on birinci sınıfına kadar okumuş, bir genç, sabahtan akşama kadar yazıhane, büro veya bir mağazada çalışmak istemektedir. (H.G.) remzine müracaat.

* Yüksek Teknik okulundan en yüksek derece ile mezun, bilfiil on dört senelik tecrübeye sahip, deniz, kara, hava ve emsali bilûmum motörlerde, ahşap ve kauçuk ve elektrik işlerile fabrika idaresinde çalışmış bir genç; bugünkü iktısadi durum ve memleket ihtiyaçlarına uygun çalışma sistemlerile, az zamanda fazla iş almak istiyenlere müfrit olmak istemektedir. Beyoğlu P.K. 2319 adresine mektupla müracaat.

* Yüksek bir aileye mensup müsevver ve her iş elinden gelen, kimsesiz, 44 yaşında bir kadın, yalnız bir bayın ev işlerini mükemmel surette idare etmek istemektedir. Aşağıdaki adrese müracaat. (Bay H. Hampar, zumyan, otel Tokatliyan.)

Aldırınız:

(A.U.) (Acele M.K.)) (Akfırat (Bay 36) (B.Ş. kimsesiz) (Bulunmaz) (Dadı) (E.M. Gül) (Ev işi) (F.U.S) (F.D.K) (H.Ç. Hakikat) (23 İş istiyen) (M.U.A.) (M.E. 49 (Özbaba) (Pelin) (R.T.) (R.A) (P.A.) (S.A.E.) (Samimi) (Yağmur.)

ŞEHİR TİYATROSU
Saat 20.30 da
OPERA KISMI
KIŞ MASALI
KOMEDİ KISMI
YALANCI
Cumartesi, Pazar günleri 15.30 da matine ve her Çarşamba 14 de Çocuk Tiyatrosu

NEVROZİN
BAŞ, DİŞ, NEZLE, GRİP, ROMATİZMA
Nevralji, kırıklık ve bütün ağrılarınızı derhal keser
İcabında üç kase alınabilir. Taklitlerinden sakınınız.

Türk Basın Birliği ve Ortakları
Resmî ilânlar
KOLLEKTİF ŞİRKETİNDEN:
İstanbul sicilli ticaret dairesinin 28733 sicil numarasında mukayyed ve İstanbulun bütün yevmi gazetelerinin hissedar olduğu Şirketimizin mukavelesinin 6 ncı maddesinde şirketimizin mevzuu iştigali:
Resmî daire veya o hükümdeki dairelerin ve müesseselerin ticarî mahiyette olmayan ilânlarının gazete ve mecmualarda vesair ilân yapılan yerlerde neşri için kabul ve neşir vasıtalarına sevkedip neşrine tavassuttur.
Bu itibarla RESMİ DAİRELERİN, bütün gazetelerde ve mecmualarda neşrini istedikleri ilânlarını bundan böyle:
İstanbul Ankara caddesi No: 80 de bulunan
Türk Basın Birliği ve ortakları
Resmî ilânlar Şirketi
ne göndermelerini ve ilânların günü gününe neşrini temin eylediğimizi ilân eyleriz.

Hikâye

En kısa yol

YAZAN:
İnci Özkurt

Karanlık yıldızsız bir geceydi. Şehirlerden kilometrelerce uzak dağların ve geniş vadilerin ortasında ilerleyen trenin pencerelerinden; ve ateş böcekleri gibi uçuşan kıvılcımlarından başka ışıklı bir nokta görülmüyordu. Her şey kalın bir karanlık içinde sessiz ve hareketsizdi. Lokomotif nefes nefese aceleci bir süratle koşuyor, üstüne eğilecekmiş gibi heybetle yükselen dağların arasından koşar gibiiliyordu.

Trenin koridorlarında hiç kimse yokut. Hrkes bir köşeye büzülmüş, rahatsız bir uykuya dalmıştı.

Birden bir çığlık koptu. Nereden geldiği belli olmıyan bir çığlık. Ve soora bir genç kızın heyecandan ve korkudan titreyen bir sesle haykırdığı duyuldu:

— Bir kadın... Bir kadın kendini dışarı attı..

Yakındakiler korku ve tecessüsle biribirlerine baktılar. Tren bir anda durmuştu. Kompartımanların kapıları birer birer açılıyor; korku ve merakla karışmış uykulu, çehreler gittikçe çoğalıyordu. Herkes biribirine soruyor, anlamak ve öğrenmek hevesiyle çırpınıyordu.

Genç kız heyecandan kısılan bir sele:

— Yirmi beş-otuzyaş larında bir kadın diyordu. Saatlerdenberi karşımda oturuyor; bir şeyler yazıp duruyordu. Nihayet yazdığı kâğıdı çantasına koyarak koridora çıktı. Pek az sonra ben de dışarı çıkmak için kompartımanın kapısını açtım. İlerideki pencereden birinin önündeydi. O kadar fazla aşağı eğilmişti ki.. Ayaklarının yerden kalkmış olduğunu gördüm. Ne yapacağımı şaşırarak oraya doğru atıldım; fakat yetişemedim. Kendisini ileri doğru fırlatmıştı.

Lokomotif ağır ve yorgun soluklarla dinleniyordu. Memurlar ellerinde fenerler sarp kayalıklardan aşağı inmeğe çalışıyorlardı. Ve herkes pencerelerin önünde merakla bekliyorlardı. Dakikalar uzuyor,uzuyor; fakat meçhul kadına ait bir iz bulunamıyordu.

Nihayet birkaç kişinin ellerinde fenerlerle döndüğü görüldü. Taşıdıkları sedyenin üstündeki karaltı güçlükle farkediliyordu. Yaklaştıkları zaman altında bir insan şekli saklayan örtüden başka bir şey göremediler.

Yalnız iki kişinin şöyle konuştuğu duyuldu.

— Zavallı kadın... Tamamen hurdahaş olmuş. Ve bu feci haber bir anda bütün trene yayıldı.

Polis şimdi genç kadının oturmuş olduğu komaprtımanı ve bıraktığı şeyleri tetkike koyulmuştu. Bu eşyalar küçük bir bavul ve eski bir para çantasından ibaretti. Bavulun içinde iki tane eskice elbise bir şapka, bir yün ceket, ve bir çift iskarpinden başka bir şey yoktu.

Memur para çantasını eline aldı. Ve genç kadının belkide hâlâ hararetini muhafaza eden yere gözlerinde acı bir mâna dolaşarak baktı. Çantada nüfus kâğıdı birkaç adres, bir mendil, beşyüz küsur kuruş para, bir ikinci mevki tren bileti ve uzun bir mektup bulabildi.

Bu mektup bir erkeğe hitaben yazılmıştı:

"Cevat!

Sana başka mektup yazacak değilim. Onun için son defa yazımı okumak zahmetine katlanırsın sanırım.

Sigaranın ucundan ağır ağır, zakta bulunan ben, artık göz yaşları ve şiddetli sevgisiyle senin canını sıkan Leylâ değilim. Hayır artık ne gözyaşlarım, ne kıskançlıklarım, ne sevgim, ne kinim, hiç biri seni rahatsız etmiyecek..

Sigaranın ucundan ağır ağır, kıvrılarak yükselen mavi dumana bakarak; katî ve sert bir ifade ve gayet sakin bir tavırla:

"Görüyorsun ki artık münasebetimizi devam ettirmeğe imkân yok Leylâ! Kıskançlığın sevgimi kemirdi. İşte yine ağlıyorsun. Hiddetimi ancak bu şekilde ifade edebiliyorum. Sende sevginin yerini kin aldı, derken gözlerinde plânında muvaffak olmuş bir insanın gururu, huzuru ve sevinci parlıyordu.

Sevdiğini zannedip samimi vaadlerde bulunduğun güzel günleri bir anda hatırladım. Onlar şimdi ne kadar uzaktaydılar. Ve sen de aşk zannettiğin şeyin bir arzu âdi bir ihtiras olduğunu çoktan sezmiştin.

Evvelce içten gelen teminatların bugünkü neticesini düşünerek vaadlerinin yükü altında gizliyorsun. Ve nihayet bu kısa ve kat'i kelimeleri bu yükü bir anda fırlatabilmenin sevinciyle söylemiştin.

"Zaten Anadoluya halamın yanına gideceğim. Haklısın, dedim. Ve sana saadetler dileyerek ayrıldım. İtiraf et ki biraz şaşırmıştın. ona yalvaracağım aşk dileneceğimi zannediyordun değil mi? Sende tamamen söndüğünü gördüğüm bahissi hiç bir şeyin tekrar canlandıramıyacağını anlamıştım. Evet! Hiçbir şey zamanla uçup giden hislerimi geri çeviremezdi.

Beni hiçbir zaman hakiki bir aşkla sevmemiş olduğunu anlamak ne acı bilsen! Geçmiş günlerin tatlı hatıralarında bile senin âdi ihtiraslarının izlerini bulacağım.. Evet beni hiç, hiç sevmemiştin. Bunu kaçdefa o kadar kalp kırıcı bir şekilde ispat ettin ki.. Hele o akşam... Ben yağmur altında tramvay beklerken, o sarışın kadınla beraber takside yanımdan geçtiğinizi tekrar görür gibi oluyorum. Göz göze gelmiştik. Ve sen nahoş bir şeyle karşılaşmış gibi yüzünü buruşturarak başını çevirmiştin.

Belki yine karşıma çıkarak seni rahatsız edeceğimi zannetmiyesin diye bu mektubu yazıyorum. Emin ol! Artık yüzümü görmiyeceksin. Toros ekspresindeyim. Bir köy muallimliği aldım. Oraya gidiyorum.

Ne kadar kalpsiz mişsin Cevat! Bana ara sıra yazarak sıhhatinden haberdar etmeni rica ettim; onu bile reddettin. Halbuki sana hayatımın en güzel senelerini hasretmiştim. Bu sevgi uğrunda gururumu izzeti nefsimi bile feda ettim; fakat neye yarar.. Aşkımın büyüklüğünü sana gösterdikçe senin benden biraz daha uzaklaştığını hissediyordum. Buna rağmen her an sevgimi, onun yüksekliğini ispata çalışırdım. Hayatta senden başka ümidim, gayem yoktu. Yalnız senin için yaşamak isterdim.

İstanbuldan kaçarak başka yerlerde belki biraz olsun yaşamak kudretini bulacağımı zannediyordum. Fakat imkânsız... Güneş ve mehtap her yerde var. Onlar hatıralarımızın şahidi değil mi?..

Şimdi seninle ilk kaldığımız geceyi düşünüyorum. Bu karanlık geceye ne kadar çok benziyor. saadetin varlığını ruhumda duyduğum ilk gece ile, ıztıraplarımla yalnız kalmak üzere meçhul bir istikamete doğru yollandığım bu gece arasındaki müşabehet ne garip!.. O zaman senin saadetten, aşktan, sadakatten bahseden alıhenkli sesini dinliyor, gözlerin gözlerinde istikbalin mesut günlerini tahayyül ediyordum. Halbuki şimdi... Trenin gürültüleri, karşısında uyuyan ihtiyar kadının hırıltılı nefesi kulaklarımı tırmalıyor. Ve ben istikbale değil maziye bakıyorum. Ondan bir parça saadet umarak teselli bulmağa çalışıyorum. İstikbal artık benim için karanlık bir uçurumdan ibaret değil mi? Senden ayrı bir istikbali tahayyül etmek... Bu, bence ne kadar imkânsız.

Dakikalar beni senden uzaklaştırıyor.. Buna nasıl tahammül edebiliyorum. Fakat hayır! Artık dönmemeliyim. Tekrar seni rahatsız etmemek, saadetini gölgelememek için dönmemem lâzım..

Nekadar alçalıyorum. Bu ne müthiş bir sukut! Beni istemediğini, sana ağır bir yük olduğumu bile bile yine sana dönmek ve hıçkırıklarla boğularak senden bir parça şefkat ve sevgi dilenmek istiyorum.

Halbuki bu neticeyi biliyordum. Daha ilk tanıştığımız günlerde bunu senden evvel ben düşünmüş, ve eğer beni sevmemeğe başladığın bir gün gelirse bunu ihsas etmeni ben söylemiştim. Nihayet o gün geldi... O halde bu göz yaşları, bu ıztıraplar neden Niçi nhakikati olduğu gibi görmek beni çıldırtıyor.

Ah Cevat! Bu felâket saatinin bu kadar çabuk çalacağını tahmin etmemiş olacağım... Veya seni bu kadar derin bir aşkla seveceğimi...

Sana dönmemek, mesut günlerin tekrar bulandırmamak için dönmemek lâzım. Beni senden her an uzaklaştıran bu uğursuz trende sürüklenip gidecek miyim? Hayır.. Hayır... Bütün varlığım buna isyan ediyor.. O halde, o halde ne yapmalıyım? Iztıraplarımı dindirecek olan en kısa yol.. Evet en kısa yol..

İNCİ ÖZKURT